DIAGNOZA POTRZEB KULTURALNYCH SPOŁECZNOŚĆI LOKALNEJ GMINY GOLINA

Opracowała: Janina Szczepaniak

Golina, czerwiec 2019 r.

Dofinansowano ze środków Narodowego Centrum Kultury w ramach programu Dom Kultury+ Inicjatywy lokalne 2019

WSTĘP

Dom Kultury w Golinie uczestniczy w programie Narodowego Centrum Kultury – „Dom Kultury+ Inicjatywy Lokalne 2019”, którego głównym założeniem jest podejmowanie działań mających na celu intensyfikację zaangażowania domów kultury w życie społeczności lokalnej, a także odkrywanie i rozwijanie możliwości, kapitału kulturowego jej członków oraz kulturotwórczych zasobów społeczności.

Program został opracowany z myślą o domach kultury gotowych do prowadzenia nowych, innowacyjnych działań animacyjnych projektowanych w oparciu o przeprowadzoną uprzednio diagnozę i poddanych ewaluacji, a ukierunkowanych na bezpośrednią współpracę z członkami społeczności lokalnej. Kładzie on szczególny nacisk na budowanie przez dom kultury trwałych, bliskich relacji z mieszkańcami miejscowości, na obszarze których działa. Odkrywanie talentów i wzmacnianie potencjału społecznego ma służyć wykreowaniu wspólnych projektów na rzecz społeczności lokalnych oraz przestrzeni publicznej.

Zadanie, które jest realizowane przez DK w Golinie w ramach programu, składa się z dwóch etapów. Pierwsza część polega na wykonaniu, opracowaniu i upublicznieniu diagnozy określającej zasoby, samodzielne inicjatywy oraz potrzeby kulturalne mieszkańców gminy Golina, a następnie przeprowadzeniu konkursu na najlepsze, różnorodne przedsięwzięcia lokalne. Drugi etap zadania to realizacja projektów wybranych w drodze konkursu, wspólnie z ich pomysłodawcami.

Diagnozę potrzeb, oczekiwań oraz preferencji kulturalnych mieszkańców poprzedziła ocena oferty i funkcjonowania Domu Kultury w Golinie. W dalszej części dokumentu przedstawiono syntetyczny opis głównych aktywności podejmowanych przez placówkę, opracowany na podstawie analizy danych zastanych (Desk Research).

DOM KULTYRY W GOLINIE

Dom Kultury w Golinie to samorządowa instytucja kultury, której głównym celem działalności jest upowszechnianie kultury wśród mieszkańców gminy Golina i zaspokajanie ich potrzeb kulturalnych. Placówka koncentruje się przede wszystkim na edukacji artystycznej oraz aktywności impresaryjnej, przy jednoczesnym wspieraniu amatorskiego ruchu artystycznego i inicjatyw oddolnych.

W ofercie DK znajdują się stałe zajęcia plastyczne skierowane do różnych grup wiekowych:

- dla dzieci od 6 roku życia – młodsze dzieci rozpoczynają edukację plastyczną, poznając techniki plastyczne i odkrywając swoje zdolności, a starsze są wprowadzane w krąg nowych zagadnień związanych ze sztukami plastycznymi;
- dla młodzieży i dorosłych – warsztaty różnych technik plastycznych.

Ponadto w placówce organizowane są plastyczne warsztaty tematyczne (związane np. ze świętami wielkanocnymi) oraz rękodzielnicze (m.in. wyrób mydła). Warto nadmienić, iż w DK w Golinie, poza zajęciami w pracowni plastycznej, odbywają się także wernisaże w ramach oryginalnego projektu pn. „Galeria Przejściowa". Dotychczas zorganizowano w placówce ponad 50 wystaw malarstwa, rzeźby, batiku, grafiki czy fotografii artystycznej.

Edukacja artystyczna jest realizowana również poprzez zajęcia wokalno-muzyczne dla mieszkańców. DK prowadzi wszechstronną naukę gry na instrumentach tj.: keyboard, klarnet, saksofon, flet poprzeczny, perkusja, puzon, trąbka, sakshorn czy tuba. W placówce utworzono zespół wokalno-instrumentalny VIDEO STARS, w skład którego wchodzą dzieci i młodzież z terenu gminy. Przy Domu Kultury działa też Orkiestra Dęta OSP Golina oraz zespół śpiewaczy SENIOR. Grupy te uświetniają imprezy lokalne, biorą udział w przeglądach i festiwalach.

Działalność Domu Kultury w Golinie nie ogranicza się wyłącznie do siedziby placówki, bowiem już od dwudziestu lat, w ramach aktywności impresaryjnej, organizowane są festyny i imprezy plenerowe w okresie letnim, np. „Dni Goliny" czy „Noc Świętojańska".

Wiele z imprez, wydarzeń i spotkań realizowanych przez DK jest inicjowanych przez społeczność lokalną. Placówka współpracuje z różnymi fundacjami, stowarzyszeniami,

grupami nieformalnymi czy osobami indywidualnymi, które podejmują działania na rzecz zaspokajania potrzeb kulturalnych mieszkańców gminy.

Dom Kultury wspiera inicjatywy lokalnych liderów czy organizacji m.in.: szkół; kół gospodyń wiejskich, Stowarzyszenia Kulturalnego Tradycja z Węglewa (Jarmark św. Augustyna w Kawnicach – lokalna tradycja wystawiennicza i Międzynarodowy Plener Rzeźbiarsko – Malarski); Stowarzyszenia Klub Biegacza Wartko (imprezy biegowe: WARTO DLA WOŚP, Z BIEGIEM WARTY, WARTKO TRAIL) czy grupy miejscowych, amatorskich rowerzystów RRR Golina. Z szeroko pojętej pomocy DK (wsparcie merytoryczne, promocja przedsięwzięcia, korzystanie z zaplecza – pomieszczenia, sprzęt itd.) korzystają też grupy nieformalne, np. RĘKOSTFORY – grupa prowadząca warsztaty rękodzielnicze.

Po przeanalizowaniu oferty i funkcjonowania Domu Kultury w Golinie rozpoczęto prace mające na celu skonfrontowanie propozycji kulturalnych placówki z potrzebami, oczekiwaniami oraz preferencjami mieszkańców gminy.

DIAGNOZA – ORGANIZACJA I PRZEBIEG BADANIA

Diagnozę potrzeb kulturalnych mieszkańców gminy Golina przeprowadzono od 27 maja do 17 czerwca 2019 roku. Badanie zrealizowano poprzez ankiety, spotkania informacyjno-diagnozujące z członkami społeczności lokalnej, w tym z lokalnymi liderami (młodzież, radni i sołtysi oraz przedstawiciele placówek oświatowych, organizacji pozarządowych, grup nieformalnych itp.), a także „sondaż" na portalu społecznościowym, w ramach którego mieszkańcy zostali poproszeni o dzielenie się swoimi komentarzami/uwagami/propozycjami odnośnie oferty czy funkcjonowania Domu Kultury w Golinie.

Ankiety w wersji papierowej rozdawano na otwartych spotkaniach z mieszkańcami gminy (27 i 30 maja), podczas spotkania z młodzieżą – członkami Młodzieżowej Rady Miejskiej (7 czerwca), na spotkaniu z radnymi i sołtysami (10 czerwca) oraz w czasie spotkania z dyrektorami szkół, nauczycielami, prezesami stowarzyszeń, członkiniami kół gospodyń wiejskich itd. (12 czerwca). Kwestionariusz udostępniono również w wersji elektronicznej na stronie internetowej DK oraz na portalu społecznościowym Facebook, aby dotrzeć do jak największej liczby mieszkańców.

Podczas spotkań informacyjno-diagnozujących z mieszkańcami szczegółowo przedstawiano cele oraz założenia programu „DOM KULTURY+ INICJATYWY LOKALNE 2019”, zachęcano uczestników do aktywnego udziału w projekcie (wypełnianie ankiet, ocena oferty DK, wzięcie udziału w konkursie na najlepsze inicjatywy).

Działaniom badawczym towarzyszyła szeroka akcja promocyjna zadania – plakaty, informacja na stronie internetowej Domu Kultury w Golinie, na profilu FB placówki (w tym utworzenie Wydarzenia) czy wysyłka zaproszeń na spotkania.

Ryc. 1 Plakat projektu.

ANALIZA WYNIKÓW BADANIA ANKIETOWEGO

Kwestionariusz ankiety składał się łącznie z 8 pytań (4 pytania zamknięte, 3 pytania półotwarte i 1 pytanie otwarte) oraz z metryczki (płeć, wiek, wykształcenie). Poruszone w ankiecie zagadnienia dotyczyły między innymi zaangażowania kulturalno-społecznego mieszkańców gminy Golina, ich preferencji kulturalnych, form spędzania wolnego czasu czy stopnia aktywności w zakresie korzystania z propozycji Domu Kultury.

Członkowie społeczności lokalnej poprzez uczestnictwo w badaniu mogli wyrazić swoje opinie na temat zadań, jakie w ich odczuciu powinien realizować DK, a także wskazać kierunki rozwoju oferty placówki. Dzięki prowadzonemu sondażowi diagnostycznemu udało się dotrzeć do szerokiego grona mieszkańców poszczególnych sołectw gminy Golina – 190 osób, zróżnicowanych ze względu na płeć, wiek i wykształcenie.

Analiza cech demograficznych badanych pokazała, iż przeważającą grupę ankietowanych stanowiły kobiety – aż 72%. Może to świadczyć o tym, że panie w większym stopniu są zainteresowane projektem, a co za tym idzie chcą angażować się w rozwój sfery kulturalnej w gminie Golina.

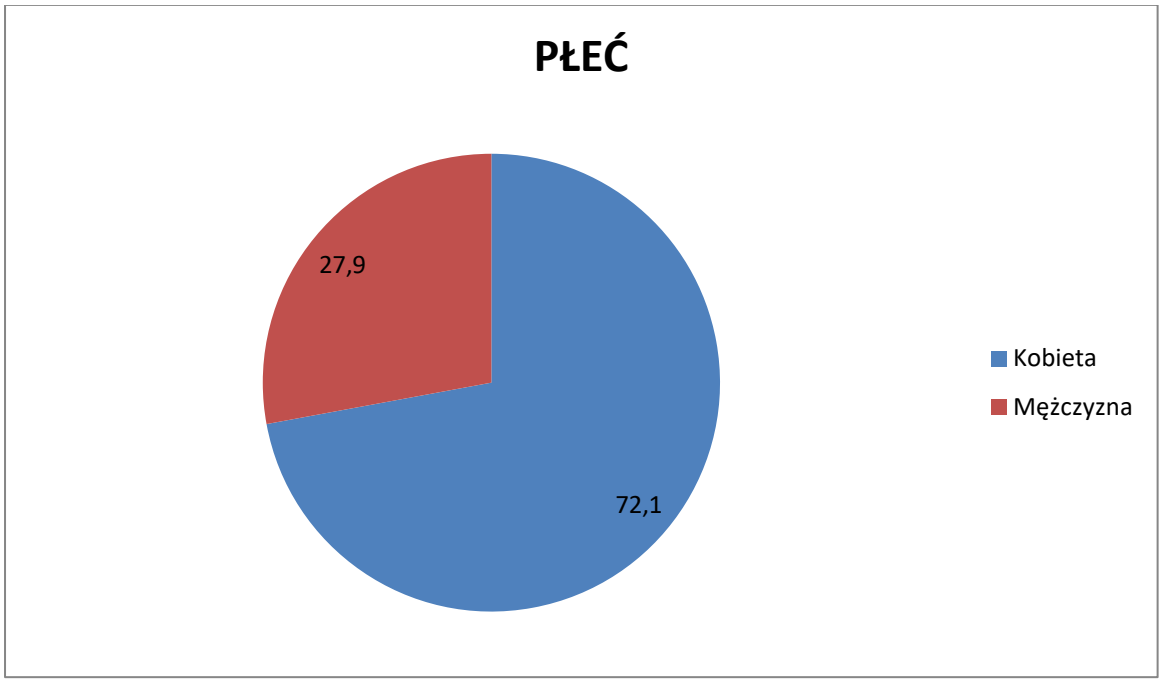

Wykres nr 1 Płeć ankietowanych (wartości wyrażone w procentach).

Jeśli weźmiemy pod uwagę wiek respondentów, to najliczniejszą grupę stanowiły osoby powyżej 40 lat (blisko 40%). Kwestionariusz wypełniło także ponad 35% badanych od 26 do 40 roku życia. W sondaż w najmniejszym stopniu włączyły się osoby mieszczące się w przedziale wiekowym: 19-25 lat (8,4%).

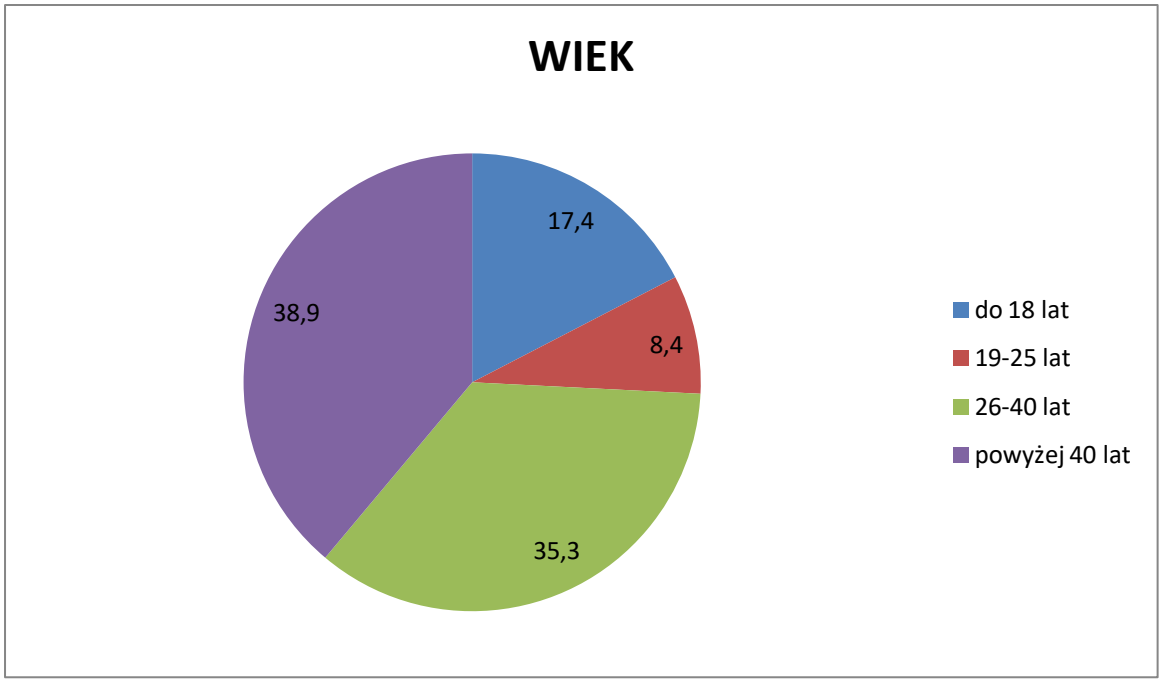

Wykres nr 2 Wiek ankietowanych (wartości wyrażone w procentach).

Wśród ankietowanych przeważały osoby z wyższym wykształceniem – ponad 42%. Badani posiadający wykształcenie zasadnicze/zawodowe stanowili 7,4% respondentów.

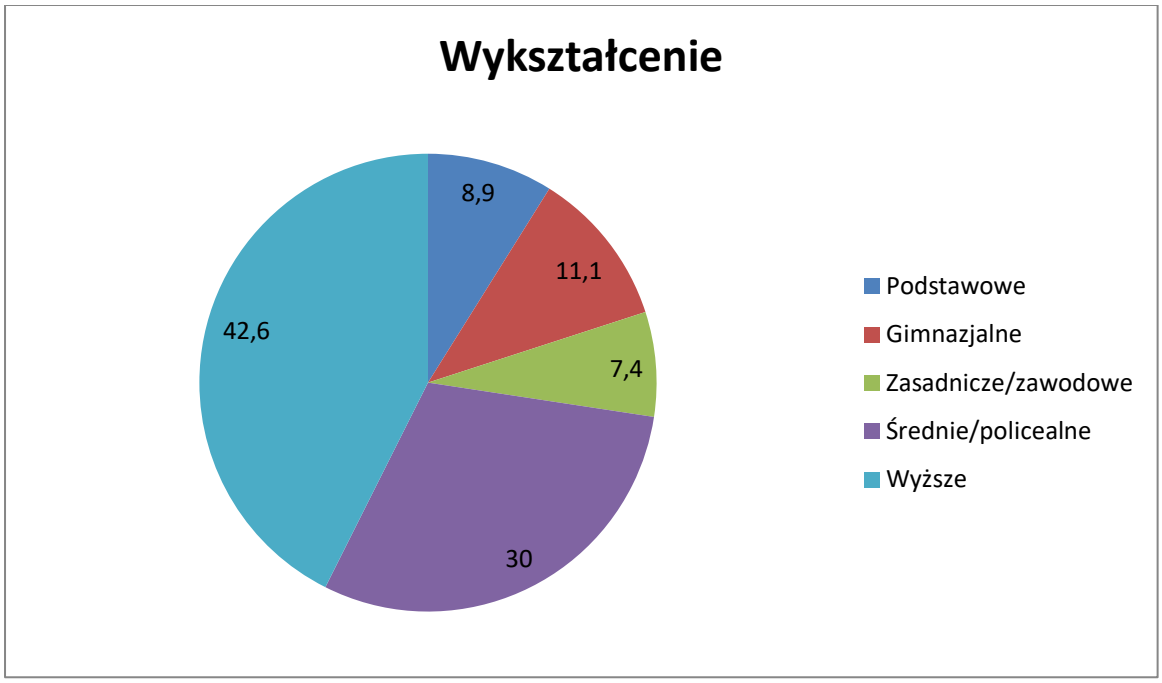

Wykres nr 3 Wykształcenie ankietowanych (wartości wyrażone w procentach).

Pierwsze zagadnienie badawcze, które zostało poruszone w ankiecie dotyczyło aktywności kulturalnej mieszkańców gminy Golina przejawiającej się w podejmowaniu przez nich inicjatyw kulturalnych na rzecz społeczności lokalnej. Pytanie miało na celu weryfikację,

czy mieszkańcy wychodzą z pomysłami i angażują się w kreowanie działań służących rozwojowi życia kulturalnego w gminie.

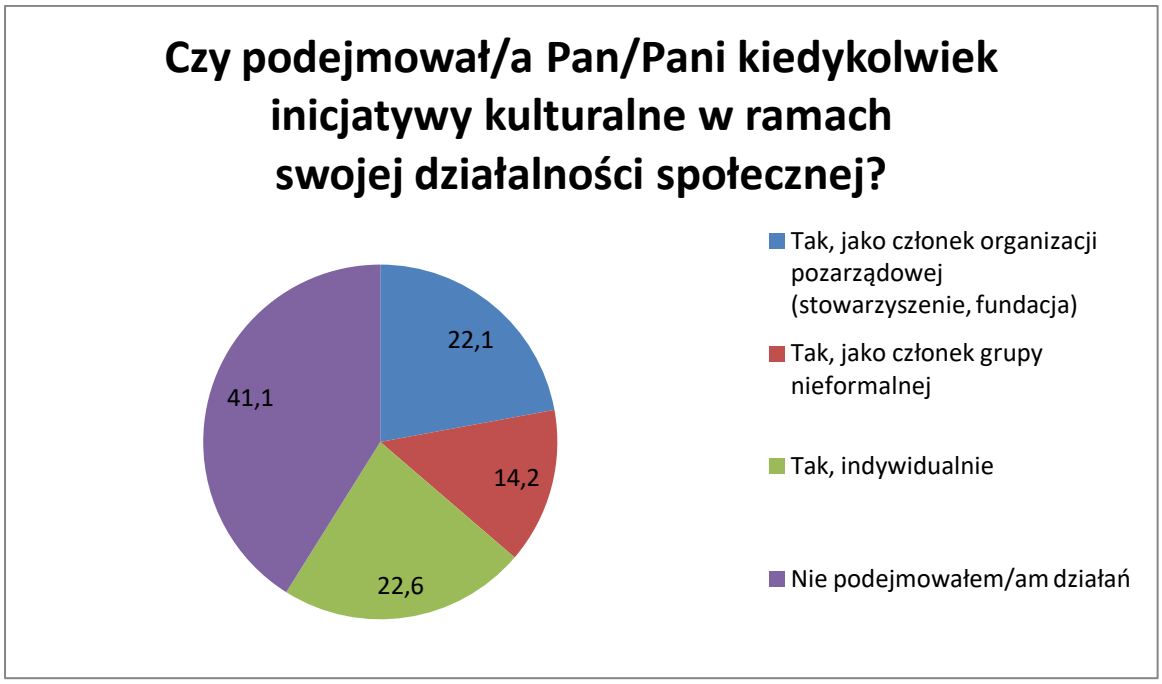

Wykres nr 4 Podejmowanie inicjatyw kulturalnych przez respondentów (wartości wyrażone w procentach).

Analiza odpowiedzi pokazała, że większość badanych – prawie 59% – realizowała przedsięwzięcia kulturalne dla lokalnej społeczności. Ankietowani zadeklarowali indywidualne inicjowanie działań o charakterze kulturalnym dla mieszkańców (22,6%) bądź też jako członkowie organizacji pozarządowych (22,1%) czy grup nieformalnych (14,2%). Odpowiedzi respondentów świadczą o tym, iż mieszkańcy gminy Golina starają się brać czynny udział w animowaniu sfery kulturalnej, dzielą się z innymi swoimi pomysłami, a także podejmują wysiłek w celu zaspokojenia potrzeb kulturalnych społeczności lokalnej.

W nawiązaniu do kwestii aktywności kulturalnej, badani zostali poproszeni o udzielenie odpowiedzi na pytanie dotyczące nawiązywania współpracy z Domem Kultury w ramach realizacji przedsięwzięć kulturalnych w gminie. Taka kooperacja z samorządową instytucją kultury przy organizacji wydarzeń może przybierać różne formy, np.: korzystanie z doświadczeń, wsparcia merytorycznego jej pracowników czy też z zasobów lokalowych, sprzętów itp.

Jak pokazuje wykres nr 5, ok. 34% respondentów nie współdziałało w tym zakresie z ośrodkiem w Golinie. Jednakże, zdecydowana większość badanych, realizując wydarzenia

kulturalne na terenie gminy, wchodziła w interakcje z DK, z czego regularną kooperację z placówką zadeklarowało 20% badanych.

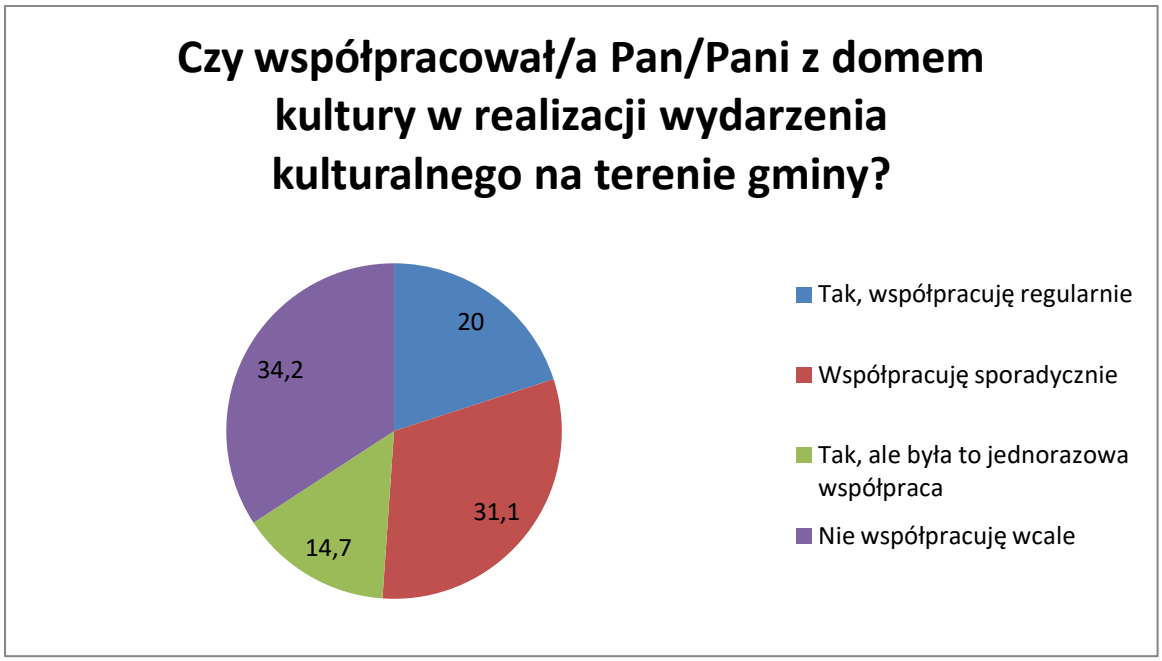

Wykres nr 5 Współpraca z DK w realizacji przedsięwzięć kulturalnych w gminie (wartości wyrażone w procentach).

W następnej części badania sondażowego ankietowani – potencjalni beneficjenci oferty Domu Kultury w Golinie – precyzowali, jak często korzystają z propozycji placówki. Pytanie służyło określeniu stopnia partycypacji mieszkańców w zajęciach, warsztatach, spotkaniach czy imprezach organizowanych przez DK dla społeczności lokalnej.

Zdecydowana większość badanych korzysta z oferty Domu Kultury w Golinie kilka razy w ciągu roku (ponad 57%). Raz w miesiącu w propozycjach placówki uczestniczy więcej niż 10% mieszkańców, a z kolei raz w tygodniu niecałe 9%. Odpowiedzi ankietowanych mogą wskazywać na potrzebę modyfikacji oferty, w tym zajęć stałych, w celu zachęcenia mieszkańców gminy do częstszego, regularnego korzystania z propozycji DK.

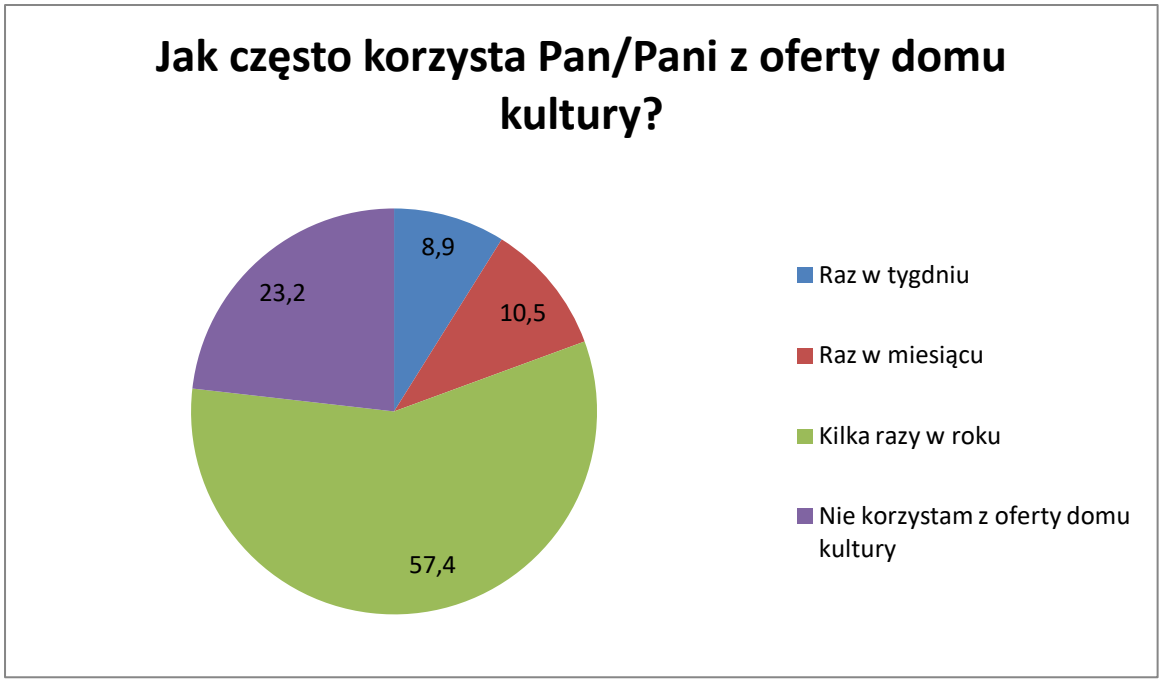

Wykres nr 6 Częstotliwość korzystania z oferty DK przez respondentów (wartości wyrażone w procentach).

Następne zagadnienie poruszone w ankiecie dotyczyło zadań, jakie powinien realizować Dom Kultury w opinii mieszkańców gminy. Respondenci w odpowiedzi na pytanie wielokrotnego wyboru wskazywali działania będące w kompetencji DK, dodając też swoje propozycje.

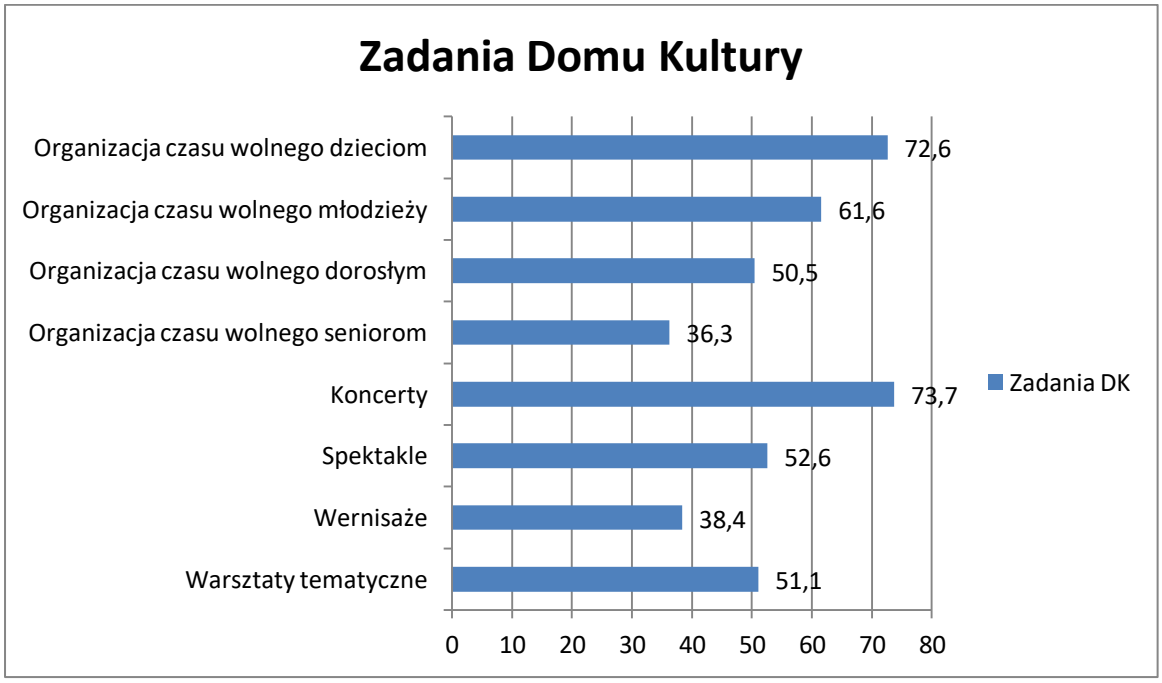

Wykres nr 7 Zadania DK w opinii respondentów (wartości wyrażone w procentach).

Zdaniem ankietowanych zadania realizowane przez Dom Kultury powinny skupiać się przede wszystkim wokół aranżacji koncertów (blisko 74% odpowiedzi), a także organizowania czasu wolnego dzieciom (prawie 73%) i młodzieży (ok. 62%). Z kolei „organizacja czasu wolnego seniorom" oraz „wernisaże" to działania, które były najrzadziej wskazywane przez badanych. Wśród dodatkowych propozycji zadań, które zdaniem mieszkańców powinny zostać uwzględnione w funkcjonowaniu placówki, pojawiły się rajdy rowerowe, wyjazdy oraz wykłady.

W dalszej części badania ankietowani zostali poproszeni o określenie, czy/kiedy dysponują czasem wolnym, ponieważ czynnik ten ma znaczny wpływ na korzystanie przez mieszkańców gminy z oferty DK. Możliwości czasowe respondentów powinny stanowić punkt wyjścia do planowania przez Dom Kultury harmonogramu/ godzin zajęć, spotkań czy imprez.

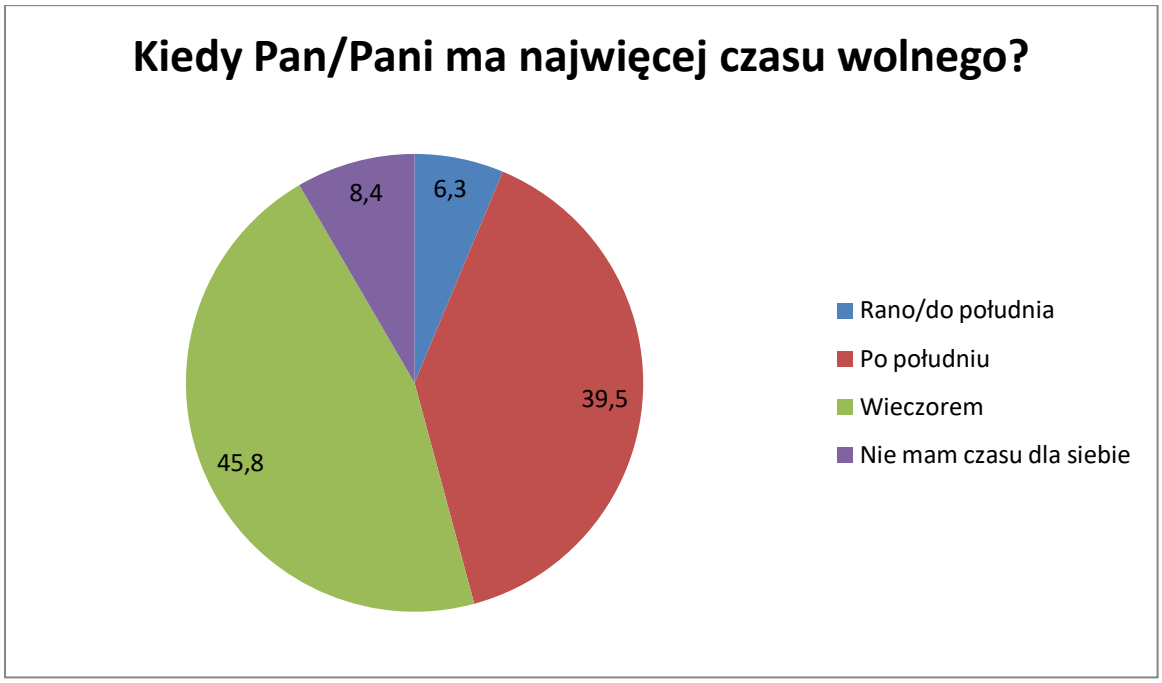

Wykres nr 8 Czas wolny respondentów (wartości wyrażone w procentach).

Zdecydowana większość badanych deklaruje, iż ma czas dla siebie (jedynie nieco ponad 8% respondentów przyznało, że nie dysponuje czasem wolnym). Jest to cenna informacja dla Domu Kultury w Golinie, gdyż potwierdza zasadność wypracowania propozycji kulturalnych, dzięki którym mieszkańcy będą mogli w interesujący i konstruktywny sposób spożytkować swój czas wolny. Placówka, tworząc ofertę, powinna wziąć pod uwagę, że przeważająca cześć badanych dysponuje czasem wolnym wieczorem (blisko 46%) oraz po południu (prawie 40%).

W nawiązaniu do czasu wolnego ankietowani zostali poproszeni o udzielenie odpowiedzi na pytanie (wielokrotnego wyboru), jakie najczęściej podejmują aktywności, kiedy mają „chwilę dla siebie”. Wskazania respondentów przedstawiono na wykresie nr 9.

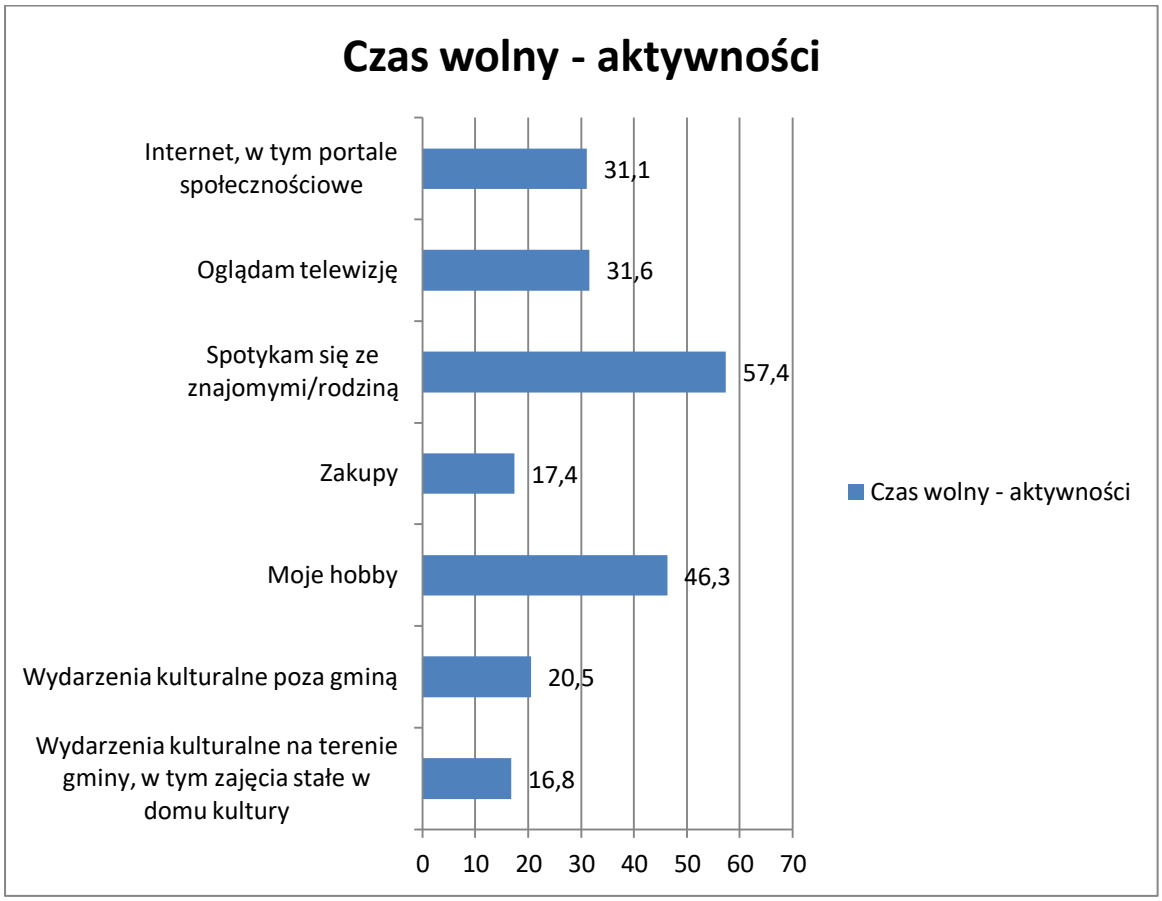

Wykres nr 9 Sposoby spędzania czasu wolnego przez respondentów (wartości wyrażone w procentach).

Większość badanych (ponad 57%) zazwyczaj spotyka się ze znajomymi/ rodziną w czasie wolnym. Dom Kultury w Golinie powinien wziąć ten aspekt pod uwagę przy kształtowaniu oferty, zwiększając na przykład liczbę zajęć, spotkań czy imprez, które będą umożliwiały interakcje w grupach rodzinnych, sąsiedzkich, rówieśniczych i koleżeńskich. Respondenci często wskazywali również na hobby (ok. 46%) jako sposób spędzania przez nich czasu wolnego. Jedynie niecałe 17% ankietowanych uczestniczy w wydarzeniach kulturalnych na terenie gminy, w tym zajęciach stałych Domu Kultury, kiedy ma „chwilę dla siebie”. Badani dodawali też swoje przykłady form aktywności w czasie wolnym, a mianowicie: wycieczki, praca w ogrodzie, sport, jazda rowerem, rozwiązywanie krzyżówek czy działalność związana z Ochotniczą Strażą Pożarną.

W następnym pytaniu kwestionariusza (wielokrotnego wyboru) ankietowani określali, jakie są ich zainteresowania. Poznanie hobby mieszkańców jest kluczowe w odniesieniu do kształtowania oferty DK – propozycje kulturalne placówki należałoby skonfrontować z potrzebami i preferencjami społeczności lokalnej. W tym miejscu warto też przypomnieć, iż 46% respondentów wykorzystuje czas wolny właśnie na swoje pasje. Zainteresowania badanych prezentuje poniższy wykres.

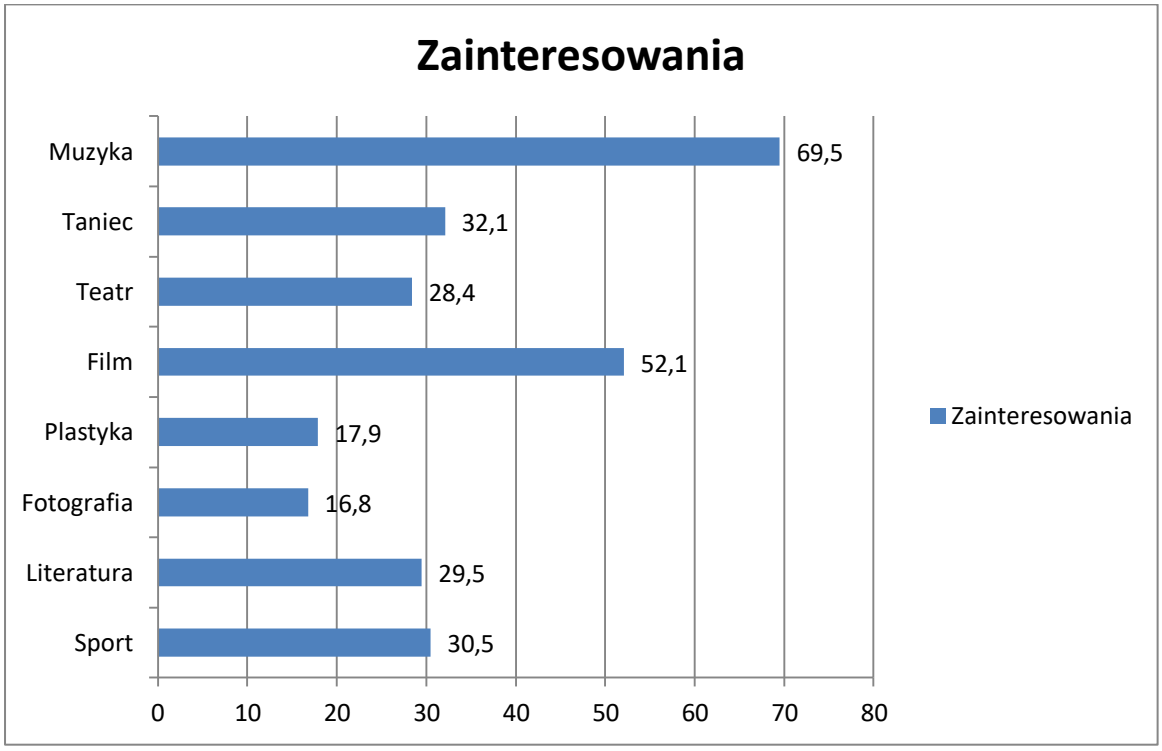

Wykres nr 10 Zainteresowania respondentów (wartości wyrażone w procentach).

Większość ankietowanych – prawie 70% – interesuje się muzyką. Badani często wskazywali również na film (52%) jako swoje hobby. Z kolei plastyka i fotografia to obszary, które najrzadziej pojawiają się w kręgu zainteresowań respondentów. Ponadto, ankietowani wymieniali dodatkowo takie pasje, jak: rękodzieło, turystyka/podróże, militaria czy wędkarstwo.

Ostatnia kwestia, jaką poruszono w kwestionariuszu, dotyczyła wydarzeń kulturalnych, które zdaniem mieszkańców powinny zostać uwzględnione w ofercie Domu Kultury w Golinie. Pytanie (otwarte) miało na celu przybliżenie oczekiwań i pomysłów kulturalnych społeczności lokalnej.

Wśród najczęściej podawanych propozycji dotyczących oferty, ale też funkcjonowania placówki znalazły się:

- koncerty (w tym koncerty rapowe, koncerty muzyki poważnej i sakralnej, koncerty orkiestr, koncerty charytatywne, koncerty dla każdej grupy wiekowej);
- imprezy plenerowe i integracyjne, festyny, pikniki, zabawy taneczne, festiwale (np. tańca), wykreowanie flagowej, gminnej imprezy, promującej lokalną kulturę i sztukę;
- teatr – wyjazdy do teatru lub spektakle w GOK-u, amatorski teatr lokalny, teatrzyk dla dzieci;
- kino plenerowe, kinowe wieczory, seanse filmowe;
- spotkania z ciekawymi ludźmi (np. podróżnikami, aktorami, muzykami, pisarzami), wieczory autorskie;
- warsztaty – warsztaty dziennikarskie, teatralne, kulinarne, fotograficzne, doświadczalne, tematyczne, florystyczne, garncarskie, „majsterkowiczów", rękodzielnicze, szydełkowania, warsztaty scrapbooking'u;
- zajęcia artystyczne i edukacyjne, tj.: zajęcia wokalne dla przedszkolaków i młodzieży, zajęcia teatralne, plastyczne (w tym dla młodzieży), zajęcia taneczne dla dzieci oraz dorosłych – taniec nowoczesny i klasyczny, nauka gry na instrumentach, nauka języków obcych;
- zajęcia w grupach łączonych – dorośli wraz z dziećmi i młodzieżą;
- wystawy, wernisaże;
- konkursy dla dzieci i młodzieży;
- wyjazdy do filharmonii, opery;
- wycieczki, w tym wycieczki rodzinne, integracyjne, wycieczki historyczno-kulturoznawcze na terenie gminy;
- spotkania dla mam z dziećmi, zajęcia dla dzieci wraz z rodzicami, turnieje rodzinne;
- wieczorki dla seniorów;
- gry planszowe, gra miejska na terenie gminy, turniej gier, paintball;
- zajęcia patriotyczne, wystąpienia z okazji świąt narodowych, rekonstrukcje bitew;
- organizacja czasu wolnego młodzieży, organizacja czasu dzieciom podczas ferii i wakacji, organizacja półkolonii;

- zwiększenie ilości zajęć w świetlicach wiejskich oraz częstsza organizacja wydarzeń w poszczególnych sołectwach, współorganizowanie festynów na terenie sołectw, organizowanie konkursów międzysołeckich w zakresie kultury i sztuki;
- imprezy sportowe, np. rajdy rowerowe, rolkarskie itp., przywrócenie Biegu Konwaliowego, potyczki sportowe np. rozgrywki pomiędzy osiedlami czy sołectwami).

W tym miejscu warto podkreślić, że część wskazanych przez badanych działań jest już uwzględniona w ofercie Domu Kultury w Golinie. Jednakże, w odpowiedzi na uwagi ankietowanych, należałoby skupić się na ich modyfikacji, m.in. dostosowanie programu zajęć/warsztatów/imprez do potrzeb kulturalnych wszystkich grup wiekowych czy zwiększenie ilości koncertów, festynów, spotkań itd.

Wśród wskazań badanych pojawiły się również nowe, nierealizowane dotychczas przez placówkę działania (np. kino plenerowe, warsztaty teatralne, gra miejska), nad których włączeniem do oferty należałoby się zastanowić, by propozycje DK korespondowały z oczekiwaniami i preferencjami kulturalnymi mieszkańców.

Ponadto w odpowiedziach respondentów wybrzmiewa potrzeba integracji społeczności lokalnej i budowania poczucia przynależności. Badani chcieliby uczestniczyć w działaniach międzypokoleniowych, rodzinnych, towarzyskich. Zwrócono również uwagę na potrzebę „wyjścia" z wydarzeniami poza Golinę, do poszczególnych sołectw gminy.

Kolejną metodą badawczą wykorzystaną w diagnozie były wywiady fokusowe z lokalnymi liderami – młodzieżą, radnymi i sołtysami, a także przedstawicielami placówek oświatowych, organizacji pozarządowych, kół gospodyń wiejskich, grup nieformalnych itp. W dalszej części dokumentu zaprezentowano konkluzje ze spotkań w Domu Kultury w Golinie z osobami aktywnie włączającymi się w działania kulturotwórcze w gminie.

ANALIZA SPOTKAŃ Z LOKALNYMI LIDERAMI

Diagnoza potrzeb kulturalnych społeczności lokalnej w czasie spotkań z poszczególnymi grupami mieszkańców przebiegała w formie otwartych, swobodnych rozmów, które były poprzedzone informacją o najważniejszych założeniach programu „DOM KULTURY+ INICJATYWY LOKALNE 2019". Uczestnicy badania fokusowego wyrażali swoje opinie na temat oferty kulturalnej w gminie, a także dzielili się pomysłami na inicjowanie nowych działań z uwzględnieniem lokalnego potencjału.

W pierwszym spotkaniu diagnozującym (7 czerwca) wzięła udział młodzież – przedstawiciele Młodzieżowej Rady Miejskiej w Golinie wraz z opiekunką grupy. Młodzi ludzie kompleksowo ocenili ofertę, jak i samo funkcjonowanie Domu Kultury. Zaproponowali też działania, jakie ich zdaniem należałoby wprowadzić, by pełniej zaspokajać oczekiwania kulturalne różnych grup wiekowych.

Fot. 1 Spotkanie diagnozujące z Młodzieżową Radą Miejską w Golinie.

Młodzież pozytywnie oceniła organizowane przez Dom Kultury warsztaty tematyczne, spotkania integracyjne, wycieczki oraz zajęcia dla najmłodszych, np. sensoplastyka i dla dorosłych, a także zaplecze instrumentalne czy wydłużone godziny pracy placówki. Z kolei zgłaszane uwagi dotyczyły ograniczonej częstotliwości zajęć i warsztatów, braku propozycji dla młodzieży oraz niewystarczających działań promujących ofertę DK w mediach społecznościowych, w szkołach i poszczególnych sołectwach gminy. Młodzież wyraziła chęć wzięcia udziału w takich formach aktywności, jak: zajęcia teatralne; zajęcia międzypokoleniowe; gry miejskie, terenowe, planszowe; spotkania autorskie czy „Dzień Kultur innych krajów".

W kolejnym spotkaniu diagnozującym (10 czerwca) uczestniczyli radni i sołtysi. Grupa ta została włączona w badanie, ponieważ bardzo dobrze zna oczekiwania oraz potrzeby kulturalne mieszkańców. W opinii radnych i sołtysów pracownicy Domu Kultury w Golinie tworzą młody, kreatywny, otwarty na pomysły zespół, który chętnie udziela wsparcia (finansowego, materialnego, merytorycznego itd.) stowarzyszeniom, lokalnym liderom czy grupom nieformalnym przy organizacji różnego rodzaju wydarzeń.

Ponadto placówka umiejętnie pozyskuje środki zewnętrzne na rozwój działalności kulturalnej w gminie. Radni i sołtysi docenili organizowane przez DK wystawy, realizację imprez w poszczególnych sołectwach, pracę z dziećmi, młodzieżą, dorosłymi oraz seniorami (międzypokoleniowość), wyszukiwanie młodych talentów – muzycznych i plastycznych, a także angażowanie Orkiestry Dętej, która uświetnia lokalne wydarzenia.

Fot. 2 Spotkanie diagnozujące z radnymi i sołtysami.

Badana grupa zwróciła uwagę na kwestie związane z ofertą czy funkcjonowaniem Domu Kultury wymagające modyfikacji, mając jednocześnie świadomość występujących ograniczeń finansowych (niewystarczające nakłady „na kulturę") oraz kadrowych (zbyt mała liczba pracowników).

Zdaniem radnych i sołtysów należałoby poprawić warunki lokalowe/ wyposażenie DK, zmienić godziny otwarcia placówki (od wtorku do soboty), zintensyfikować promocję oferty, a także wprowadzić nowe propozycje zajęć i warsztatów, szczególnie dla młodzieży. W opinii badanych Dom Kultury powinien kłaść jeszcze większy nacisk na współpracę ze szkołami, organizacjami pozarządowymi, grupami nieformalnymi czy liderami działającymi na terenie

gminy. Radni i sołtysi zaproponowali stworzenie lokalnego kabaretu, zespołu folklorystycznego oraz grupy tanecznej w ramach nowych inicjatyw angażujących mieszkańców w sferę kulturalną.

W ostatnim spotkaniu diagnozującym (12 czerwca) uczestniczyli lokalni liderzy – przedstawiciele placówek oświatowych, organizacji pozarządowych, kół gospodyń wiejskich, grup nieformalnych itp. Zasadnym było włączenie do badania osób o dużym potencjale kulturotwórczym, które na co dzień podejmują działania dla społeczności lokalnej.

Fot. 3 Spotkanie diagnozujące z lokalnymi liderami.

Podczas wywiadu fokusowego liderzy wyszczególnili szereg „mocnych stron" działalności Domu Kultury w Golinie, a mianowicie:

- mobilne zajęcia dla dzieci w placówkach oświatowych;
- organizacja czasu wolnego dzieciom, w tym w okresie ferii i wakacji;
- warsztaty sensoryczne dla dzieci do 2 roku życia;
- warsztaty tematyczne dla różnych grup wiekowych;
- zajęcia stałe: instrumentalne, wokalne, plastyczne;
- koncerty;
- lokalne imprezy – Dni Goliny, Noc Świętojańska;
- konkursy, przeglądy;
- wernisaże – wystawy fotograficzne, malarskie;
- akcje charytatywne;

- rajdy rowerowe;
- wycieczki;
- strona internetowa promująca zarówno ofertę DK, jak i działania kulturalne podejmowane przez organizacje pozarządowe, grupy nieformalne itd. na terenie gminy;
- wspieranie (finansowo, materialnie i merytorycznie) lokalnych inicjatyw.

Jednocześnie liderzy wskazali na pewne aspekty funkcjonowania Domu Kultury, które należałoby udoskonalić. Zdaniem badanych oferta kierowana do młodzieży i dorosłych jest niewystarczająca, a w ramach nowych inicjatyw proponowali: kino w plenerze, zajęcia fotograficzne, koronkarskie, hafciarskie czy utworzenie drużyny harcerskiej zrzeszającej młodych ludzi. Ponadto, w opinii liderów, DK powinien wzmocnić promocję swoich działań w poszczególnych sołectwach gminy, a także w większym stopniu angażować Koła Gospodyń Wiejskich w organizację wydarzeń.

Podejmując nowe inicjatywy kulturalne dla mieszkańców czy wprowadzając zmiany w ofercie oraz funkcjonowaniu placówki, należy wziąć pod uwagę cenne spostrzeżenia i propozycje lokalnych liderów – uczestników wywiadów fokusowych.

WYDARZENIE NA FACEBOOKU

Ostatnim narzędziem wykorzystanym do przeprowadzenia diagnozy potrzeb kulturalnych było utworzone na portalu społecznościowym „Wydarzenie", w ramach którego mieszkańcy wyrażali swoje opinie na temat działalności Domu Kultury w Golinie.

Osoby udzielające się na facebooku zwracały uwagę na potrzebę zwiększenia częstotliwości zajęć sensoplastycznych dla najmłodszych (w tym w godzinach popołudniowych), a także konieczność przeprowadzenia prac remontowych w budynku DK oraz unowocześnienia wyposażenia placówki. Ponadto mieszkańcy chcieliby, aby podczas Dni Goliny na scenie występowały młode, znane zespoły (rockowe, popowe, hiphopowe, discopolowe).

Wydarzenie na FB, oprócz funkcji diagnozującej, stanowiło również element promocji programu „DOM KULTURY+ INICJATYWY LOKALNE 2019".

PODSUMOWANIE

W ramach programu „DOM KULTURY+ INICJATYWY LOKALNE 2019" przeprowadzono i opracowano diagnozę potrzeb kulturalnych mieszkańców gminy Golina. Przedstawione w dokumencie wskazania, spostrzeżenia oraz propozycje uczestników badania powinny stanowić punkt odniesienia przy modyfikacji oferty Domu Kultury w Golinie, jak również podejmowaniu przez placówkę czy członków społeczności lokalnej nowych inicjatyw.

Osoby biorące udział w diagnozie zwróciły szczególną uwagę na konieczność intensyfikacji działań DK skupiających się wokół organizacji czasu wolnego wszystkim grupom wiekowym, a zwłaszcza dzieciom i młodzieży. Mając na względzie oczekiwania mieszkańców, należałoby w większym stopniu dostosować program zajęć/warsztatów/wydarzeń do potrzeb kulturalnych każdej z kategorii wiekowej, zwiększyć częstotliwość ich realizacji (zwłaszcza zajęć stałych i koncertów) czy też rozbudować ofertę o dodatkowe formy aktywności kulturalnej.

Badani zgłaszali chęć udziału między innymi w imprezach plenerowych i integracyjnych, spektaklach teatralnych, kinie „pod chmurką", spotkaniach z ciekawymi ludźmi, różnego rodzaju zajęciach i warsztatach (np. tanecznych, teatralnych, fotograficznych, rękodzielniczych), konkursach, wycieczkach czy grach miejskich. Mieszkańcy chcieliby uczestniczyć w działaniach międzypokoleniowych, rodzinnych, towarzyskich, jednoczących społeczność lokalną. Zwrócono również uwagę na potrzebę „wyjścia" z wydarzeniami poza Golinę, do poszczególnych sołectw gminy.

Aby sprostać oczekiwaniom społeczności lokalnej, Dom Kultury powinien w jeszcze większym stopniu współpracować ze szkołami, organizacjami pozarządowymi, grupami nieformalnymi czy liderami działającymi na terenie gminy, być placówką otwartą na wszelkie spostrzeżenia mieszkańców, brać pod uwagę ich zainteresowania i pomysły, wspierać oddolne inicjatywy.

Podsumowując, przeprowadzona diagnoza umożliwiła bliższe poznanie potrzeb kulturalnych społeczności lokalnej. W ramach badania mieszkańcy mogli podzielić się swoimi spostrzeżeniami na temat oferty kulturalnej w gminie (w tym propozycji Domu Kultury) oraz wyrazić swoje oczekiwania. Członkowie społeczności lokalnej utwierdzili się w przekonaniu, że oni również mają wpływ na kształt życia kulturalnego w gminie Golina.